

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3170/2021. (IV. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.083/2019/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Nyári Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – egyúttal az egyedi ügy felperese – az alperessel szomszédos ingatlanban élt. A felek telkeit betonkerítés választotta el, amelynek két kerítésmezején jelentősebb mértékű felfagyás volt kimutatható, amit az alperesi ingatlanon lévő virágágások okozta többletvízterhelés okozott. Az indítványozó keresetében azt kérte, hogy ingatlanának az alperes felé eső tűzfalán lévő növénymaradványokat az alperes költségére eltávolíthassa, valamint hogy a bíróság feljogosítsa őt a kerítés megjavítására az alperes költségén. Ezeken túlmenően az indítványozó használati díj és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [3] A Debreceni Járásbíróság a keresetet részben alaposnak találta, és feljogosította az indítványozót, hogy a felfagyás javítási munkálatait az alperes költségére elvégezze. Egyebekben a keresetet elutasította. Az ítéletet a járásbíróság az ügyben kirendelt szakértő szakvéleményére alapította.
- [4] Az indítványozó és az alperes egyaránt fellebbeztek az elsőfokú ítélet ellen. Az indítványozó azt kérte, hogy a Debreceni Törvényszék kereseti kérelmei szerint változtassa meg az elsőfokú ítéletet a következők szerint. Kérte, hogy a törvényszék kötelezze az alperest arra, hogy az alperes ingatlanán található előtetőnek és napellenző rácsnak, amelyek az indítványozó lakóházának tűzfalába voltak becsavarozva, a fizikai kapcsolódását megszüntesse. Vitatta, hogy a betonkerítésben esett kár fele részben az ő terhére esik; e körben új építész szakértő kirendelését kérte. Álláspontja szerint az alperes legalább 15 cm szélességű területet elhasznál az ő ingatlanából, ennek kimutatására azonban a földmérő által alkalmazott GPS-módszer, amely 35 cm-es hibahatárral működik, nem volt alkalmas. Kérte mezőgazdasági szakértő bevezetését a tűzfalon és a kerítésen lévő növénymaradványok károsító hatásának tisztázása céljából. Előadta, hogy az előtetőről a csapadékvíz az ő lakóházának tűzfalára folyik és azt károsítja, ezért el kell bontani.
- [5] A törvényszék részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és az alperes által az indítványozónak fizetendő perköltség összegét leszállította, az indítványozó által lelet készítésének terhével megfizetendő illeték összegét pedig felemelte. A jogerős ítélet indokolásában a törvényszék a fellebbezési kérelemben foglalt elemeket egyenként cáfolta. Megítélése szerint e kérdésekben a kirendelt építész szakértő szakvéleménye egyértelmű és aggálytalan állásfoglalásokat tartalmaz. Az indítványozó tűzfaláról a növénymaradványok könnyen eltávolíthatók, azok az indítványozót az ingatlan használatában nem zavarják. Az alperes ingatlanán a csapadékvíz-elvezetés megfelelő. Az indítványozó használati díj iránti követelése nem alapos, mert az alperes nem használta jogtalanul az indítványozó ingatlanát. A telekhatár az ingatlan-nyilvántartási célú földmérési és térképészeti tevékenység részletes szabályairól szóló 25/2013. (IV. 16.) VM rendelet szerinti 35 cm-es hibahatáron belül van; emellett a „centiméteres pontosságú” határmérésre sem szükség, sem lehetőség nincs, egyrészt mert a térképen feltüntetett 0,2 mm vastagságú vonal a terepen egy 20 cm széles sáv, másrészt mert a megengedett túréson belül a határvonal az indítványozóra nézve kedvezőbben tér el a térképi határtól. A perbeli előtetőnek és napellenző rácsnak az indítványozó ingatlanára való rögzítését az indítványozó évtizedekig eltűrte. A törvényszék megítélése szerint az alperes jogelődjei, majd az alperes és az indítványozó között létrejött egy ingatlan-nyilvántartásba be nem jegyzett jogosultságra vonatkozó atipikus használati megállapodás, amely tartalma szerint a szolgalmhoz állt közel. A bírói gyakorlat értelmében az ilyen jogviszony az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett, dologi jogi értelemben vett szolgalmhoz hasonló védelemben részesül.

- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Hivatkozott a hatályon kívül helyezett, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 215. §-ára. Álláspontja szerint a törvényszék túlterjeszkedett a fellebbezés korlátain, amikor a szolgálatához közel álló, atipikus használati megoldás létrejöttét állította. Előadta továbbá, hogy a csapadékvíz lefolyása miatt a károkozás az ingatlanán folyamatos, annak megszüntetésére az alperest kötelezni szükséges.
- [7] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Ítéletét részben azzal indokolta, hogy az indítványozó érdemben kifogásolta a jogerős ítélet indokolásának egyes elemeit, erre vonatkozó előadásában azonban nem jelölte meg a régi Pp. megsértett rendelkezéseit. Másrészt az indítványozó ugyan állította a régi Pp. 215. §-ának sérelmét, azonban azt érdemben nem indokolta meg. A felülvizsgálati kérelem ezért nem felelt meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményeknek.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéseinek sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria felülvizsgálati ítéletének megsemmisítését a Debreceni Törvényszék ítéletére kiterjedően.
- [9] A panaszban előadottak szerint a Kúria ítélete olyan *contra legem* jogalkalmazásnak minősül, amely megfelel a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban megállapított konjunktív kritériumoknak, ezért a törvényellenes jogalkalmazás eléri az alaptörvény-ellenesség szintjét. A Kúria egyrészt az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta; másrészt a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe; harmadrészt olyan joggyakorlatra alapította döntését, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett. A Kúria ezeket a kritériumokat kimerítette, amikor hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, amelyben a Debreceni Törvényszék törvénysértő módon, a kereseti kérelmen túlterjeszkedően állította az atipikus használati megoldás fennállását.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [12] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben is megfogalmazta, hogy nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [13] Az indítványozó a fentiek elismerése mellett alapította panaszát arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati ítélet megindokolása során a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogba ütközően igazolta a törvényszék – álláspontja szerint – *contra legem* jogalkalmazását. Az Alkotmánybíróság azonban felhívja a figyelmet arra, hogy a felülvizsgálat a rendkívüli jogorvoslatok körébe tartozik, s ily módon a jogerős ítélet felülbírálata törvényben meghatározott korlátok közé szorul. A Kúria a támadott ítéletben ezekre a korlátokra rámutatott, amikor arra mutatott rá, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében az indokolás mellett a megsértett jogszabályokat is meg kell jelölni, illetve a régi Pp. 215. §-ával összefüggésben nem fejtette ki, miben valósult meg a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés.
- [14] Az Alkotmánybíróság rámutat továbbá: az eljáró bíróságok részéről annak megállapítása, hogy a konkrét ügyben a tényállás atipikus használati megoldásnak minősül, a rendes bíróságok legitim mérlegelési körébe tartozó kérdés. A bíróságnak állást kellett foglalnia a tényállás jogi minősítésében, és arra a következtetésre jutott – a bírói gyakorlatra hivatkozással, illetve analógiát alkalmazva –, hogy a felek közötti viszony nem a Polgári Törvénykönyvben nevesített kategóriákkal jellemezhető, mert azoktól eltérő, rendhagyó viszony. Ennek a kérdésnek a megítélése olyan dogmatikai állásfoglalás, ami nem lép túl a rendes bíróságok jogértelmezésének körén.

Ez pedig nem veti fel a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének az Abtv. 29. §-ának megfelelő gyanúját.

- [15] Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz nem fejt ki, milyen módon alapította a Debreceni Törvényszék a döntését olyan bírósági joggyakorlatra, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új szabályozás hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte (vö. 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]). Az egyedi ügy megindulását követően a régi Pp. hatályát vesztette, azonban a jelenleg is hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 629. §-a, valamint 630. § (1) bekezdése nem hagynak kétséget afelől, hogy a jelen ügyben – mivel az 2018. január 1-jét megelőzően indult – a régi Pp. eljárási szabályai irányadók. Erre tekintettel az indítványozó által felvetett probléma valójában nem áll fenn, az ügyben alkalmazandó eljárási szabályokat az eljárási törvények pontosan kijelölik.
- [16] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. április 13.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1726/2020.

